

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: **Поточні зобов'язання підприємства у системі обліку,
аудиту та аналізу (на прикладі ПАТ «Одескабель»)**
(назва теми)

Виконавець:

студент 6 курсу ЦЗВФН група 1м

Макар Ігор Леонідович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Семенова Катерина Данилівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Поточні зобов'язання – це короткострокові фінансові зобов'язання підприємства, які підлягають погашенню протягом року чи протягом звичайного операційного циклу, тобто часу, який є необхідним для придбання запасів та їх конвертації в кошти від продажів. Головним елементом поточних зобов'язань виступає кредиторська заборгованість. Поточні зобов'язання зазвичай порівнюються з оборотними активами, які є активами, що використовуються протягом звітного року. Співставлення поточних активів до поточних зобов'язань є важливим чинником визначення постійної можливості господарюючого суб'єкта сплачувати свої борги вчасно.

Аналіз поточних зобов'язань є важливим не лише для внутрішніх користувачів, а також для інвесторів і кредиторів. Так, банки хочуть знати, перш ніж надавати кредит, чи своєчасно стягує чи отримує підприємство оплату за свою дебіторську заборгованість і які суми поточних зобов'язань воно має. Усе це обумовлює актуальність теми дослідження.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних і практичних засад обліку, контролю та аналізу поточних зобов'язань підприємства.

Для досягнення даної мети в ході роботи були поставлені наступні **завдання**:

- проаналізувати сутність поточних зобов'язань як економічної категорії;
- розглянути класифікації поточних зобов'язань підприємства у відповідності до різних ознак;
- провести порівняння обліку поточних зобов'язань за національними та міжнародними стандартами;
- охарактеризувати діяльність підприємства ПАТ «Одескабель»;
- розкрити особливості обліку поточних зобов'язань на підприємстві;
- дослідити особливості аудиту поточних зобов'язань;
- здійснити аналіз основних показників діяльності ПАТ «Одескабель» та виявити наявні резерви;
- провести аналіз поточних зобов'язань на підприємстві;
- здійснити економіко-математичне моделювання та розробити заходи щодо підвищення ефективності діяльності досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси організації обліку, аудиту та аналізу поточних зобов'язань підприємства на прикладі ПАТ «Одескабель».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань обліку, аудиту та аналізу поточних зобов'язань на ПАТ «Одескабель».

Для вирішення поставлених у роботі завдань були використані наступні **методи дослідження**: синтез і аналіз, дедукція та індукція, порівняння, узагальнення, діалектичний підхід та класифікації. Застосування перелічених методів сприяло логічному обґрунтуванню основних економічних висновків та рекомендацій.

Інформаційною базою дослідження виступили законодавчі та нормативні акти України з питань бухгалтерського обліку та аудиту поточних зобов'язань підприємства, наукові статті, підручники та монографії вітчизняних і закордонних науковців за темою дослідження. Використана фінансова звітність і документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку підприємства. Дослідження проводилося на основі матеріалів ПАТ «Одескабель».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменування) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 92 сторінки. Основний зміст викладено на 77 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 24 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти обліку поточних зобов'язань» розглянуто сутність та поняття соціально-економічної категорії «поточні зобов'язання», визначені основні складові цієї категорії та її класифікаційні ознаки. Основними класифікаційними ознаками поточних зобов'язань підприємства виступають: час виникнення, складність, підстави виникнення зобов'язань, визначеність у часі, спосіб погашення, забезпечення виконання зобов'язань, вид діяльності та вартість. Теорія та практика обліку базується на міжнародних стандартах, згідно яких виділяються чотири способи оцінювання розміру поточних зобов'язань: за історичною собівартістю, за теперішньою (дисконтованою) вартістю, за поточною собівартістю та за вартістю реалізації. Зазвичай на підприємствах використовується оцінка за історичною (фактичною) собівартістю.

У роботі визначено особливості обліку поточних зобов'язань за національними та міжнародними стандартами. Встановлено, що міжнародна практика бухгалтерського обліку не має певного стандарту, в якому би окремо приділялася увага суто поточним зобов'язанням, проте для їх визнання, оцінки і розкриття користуються стандартами: МСФЗ 8 та МСБО 39.

У другому розділі «Теорія та практика обліку й аудиту поточних зобов'язань на підприємстві ПАТ «Одескабель» проведено аналіз особливостей діяльності ПАТ «Одескабель», досліджено процеси обліку поточних зобов'язань на підприємстві, охарактеризовано особливості аудиту поточних зобов'язань обраного суб'єкта господарювання. Основним видом діяльності ПАТ «Одескабель» відповідно до КВЕД виступає виробництво волоконно-оптичних кабелів. ПАТ «Одескабель» був заснований в 1949 р. і має багатолітню історію існування, яка завжди супроводжувалась виготовленням високоякісної продукції та наданням першокласних послуг.

Для обліку поточних зобов'язань ПАТ «Одескабель» використовує рахунки класу 6, що призначені для обліку даних та узагальнення інформації про зобов'язання, які будуть погашені у звичайному ході операційного циклу або повинні бути погашені протягом року з дати балансу.

Аудит поточних зобов'язань аналізованого підприємства здійснюється за допомогою стороннього господарюючого суб'єкта – аудиторської фірми «Тріада».

У третьому розділі «Аналіз поточних зобов'язань підприємства ПАТ «Одескабель» здійснено аналіз основних показників діяльності досліджуваного підприємства, проаналізовано склад та динаміку поточних зобов'язань, здійснено економіко-математичне моделювання та запропоновано заходи щодо підвищення ефективності діяльності досліджуваного підприємства. Встановлено, що на підприємстві відбуваються зміни в структурі поточних зобов'язань і забезпечень в бік збільшення частки поточної кредиторської заборгованості. Відбувається збільшення терміну погашення кредиторської заборгованості, що може мати негативні наслідки, оскільки кредиторська заборгованість є найбільш ризикованим запозиченням підприємства. Як наслідок, розрахунок показників ліквідності показав, що досліджуване підприємство є практично неплатоспроможним ні в короткостроковій, ні в довгостроковій перспективі.

Побудована регресійна модель дала підставу надати керівництву підприємства ПАТ «Одескабель» рекомендації щодо підвищення рівня поточної ліквідності та ефективності діяльності шляхом здійснення контролю за динамікою та складом кредиторської заборгованості та поточних зобов'язань у цілому.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основними з яких є наступні:

1. Поточні зобов'язання – це зобов'язання, що сплачуються за рахунок активів чи коштів, отриманих у результаті господарської діяльності; зобов'язання, які включають борги та заборгованість, погашення яких очікується протягом року, а також ті, що задовольняються за рахунок використання поточних активів або створення інших короткострокових зобов'язань.

2. Теорія та практика обліку поточних зобов'язань базується на міжнародних стандартах, згідно яких виділяються чотири способи оцінювання розміру поточних зобов'язань: за історичною собівартістю, за теперішньою (дисконтованою) вартістю, за поточною собівартістю та за вартістю реалізації. Зазвичай на підприємствах використовується оцінка за історичною (фактичною) собівартістю.

3. Для обліку поточних зобов'язань ПАТ «Одескабель» використовує рахунки класу 6, що призначені для обліку даних та узагальнення інформації про зобов'язання, які будуть погашені у звичайному ході операційного циклу або повинні бути погашені протягом року з дати балансу.

4. З метою здійснення ефективного обліку та контролю поточних зобов'язань на ПАТ «Одескабель» існує графік документообігу. Ця схема

затверджується генеральним директором і враховує особливості діяльності підприємства, його структуру, розподіл обов'язків та інші дані.

5. Аудит поточних зобов'язань аналізованого підприємства здійснюється за допомогою стороннього господарюючого суб'єкта – аудиторської фірми «Тріада». Останній аудит був проведений у 2020 р., протягом якого були виявлені наступні недоліки: ПАТ «Одескабель» не завжди проводить інвентаризацію розрахунків з контрагентами перед складанням річної бухгалтерської звітності; іноді документи з розрахунків із постачальниками та підрядниками надаються до бухгалтерської служби несвоєчасно або не містять усіх необхідних підписів.

6. Для ефективного управління кредиторською заборгованістю необхідно здійснювати вибір найбільш прийнятних та вигідних строків її погашення для забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Для цього доцільно складати бюджет кредиторської заборгованості; здійснювати оцінку фінансового стану та можливих ризиків; проводити оптимізацію структури кредиторської заборгованості.

7. Проведений аналіз основних показників діяльності підприємства ПАТ «Одескабель» дозволив зробити висновок, що протягом аналізованого періоду ПАТ «Одескабель» здійснювало прибуткову основну діяльність, однак інші види діяльності були збитковими і це мало негативний вплив на формування чистого фінансового результату.

8. Поряд із збільшенням чистого доходу від реалізації продукції, оборотного капіталу та власного капіталу підприємства, відбувалося збільшення суми залученого капіталу, що може мати негативні наслідки для ПАТ «Одескабель» у подальшій його діяльності.

9. На підприємстві відбуваються зміни в структурі поточних зобов'язань і забезпечень в бік збільшення частки поточної кредиторської заборгованості. Відбувається збільшення терміну погашення кредиторської заборгованості, що може мати негативні наслідки, оскільки кредиторська заборгованість є найбільш ризикованим запозиченням підприємства. Як наслідок, розрахунок показників ліквідності показав, що досліджуване підприємство є практично неплатоспроможним ні в короткостроковій, ні в довгостроковій перспективі.

10. Результати проведеного аналізу та моделювання дозволили надати рекомендації менеджменту підприємства щодо необхідності оптимізації поточних зобов'язань, і в першу чергу за товари, роботи, послуги, а також за одержаними авансами. Ураховуючи особливість продукції, що виготовляє підприємство, необхідно змінювати структуру виробництва відповідно сучасному попиту на неї, зменшувати витрати виробництва шляхом економії матеріальних ресурсів, що дозволить підвищити рівень прибутку, і як наслідок приведе до збільшення власного капіталу підприємства і його незалежності від позичальників.

АНОТАЦІЯ

Макар І. Л. «Поточні зобов'язання підприємства у системі обліку, аудиту та аналізу (на прикладі ПАТ «Одескабель»)»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»,
Одеський національний економічний університет
Одеса, 2022

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси обліку, аналізу та аудиту поточних зобов'язань підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти та організаційно-методичні особливості здійснення обліку, аудиту та аналізу поточних зобов'язань на підприємстві ПАТ «Одескабель».

Проаналізовано стан та ефективність використання поточних зобов'язань на підприємстві, визначено вплив найбільш значущих факторів на формування їх рівня за допомогою економіко-математичного моделювання.

Запропоновано шляхи удосконалення системи обліку та аудиту поточних зобов'язань, а також розроблено рекомендації щодо удосконалення управління поточними зобов'язаннями підприємства та підвищення ефективності його діяльності.

Ключові слова: поточні зобов'язання, кредиторська заборгованість, облік, аудит, аналіз, ефективність.

ANNOTATION

Makar I. L. «Current liabilities of the enterprise in the accounting system, audit and analysis (on the example of Odeskabel PJSC)»

Thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and taxation» under the program «Accounting, audit and taxation of business activity»,
Odessa National Economic University

Odessa, 2022

Thesis consists of three chapters. The object of research is the processes of accounting, analysis, and audit of the current liabilities of the enterprise.

The work deals with theoretical aspects and organizational and methodological features of accounting, audit, and analysis of current liabilities at the enterprise PJSC "Odeskabel".

The state and efficiency of the use of current liabilities at the enterprise are analyzed, and the influence of the most significant factors on the formation of their level is determined by means of economic and mathematical modeling.

Ways to improve the system of accounting and auditing of current liabilities are proposed, recommendations for improving the management of current liabilities of the enterprise and increasing the efficiency of its activities are developed.

Keywords: current liabilities, accounts payable, accounting, audit, analysis, efficiency.